

ERDÉLYI MAGYAR

Felelős szerkesztő:

Zágoni Dezső

független politikai napilap, megjelenik minden nap
Szerkeszt. órák reggel 8-3 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, (Nagyvárad) Piata Mihai Vitéz u. 4. Telefon: 380

CENZURAT

III. évfolyam 6. sz.

4

Vasárnap

1934 Január 7.

Uj nevek az uj kormányban

Titulescu hazaérkezett

Ha Titulescu nem vállalná a külügyminiszerséget, úgy ideiglenesen Tatarescu látja el a külügyi tárcát. -- Erdély miniszteréül dr Pop Valért kombinálják. -- Bratianu Dinu a pártelnökségen kívül más pozíciót nem vállal

Ujabb vasgárdista letartóztatások

Ugy volt, hogy a Tatarescu kormány már csütörtök este megalakul, de különböző okok miatt a megalakulás, illetve a királyi kihallgatás elmaradt. Pénteken délután jelent meg az ország új miniszterelnöke az Uralkodó előtt, hogy benyújtsa az új kormánylistát. Az ország népének érdeklődése feszült figyelemmel fordul a főváros felé és most már mindenki reméli, hogy az új miniszterelnök erélyes kezei alatt rend és konszolidáció órája következik. Az ország megváltást és nyugalmat vár és a nehéz órák után ez a megváltás el is következik.

Elhalasztották a királyi kihallgatást

Bucuresti, január 5.

Az előzetes program szerint Tatarescu miniszterelnöknek csütörtök este kellett volna a király előtt megjelennie az új kormánylistával. Ez a királyi kihallgatás azonban elmaradt és az Uralkodó péntek délutánra rendelte magához az új miniszterelnököt. Tatarescu kihallgatása után a délutáni órákban sor kerülhet a miniszterek eskütételére.

Már Tatarescu kihallgatása előtt megindultak a kombinációk a kormány tagjait illetően. Bratianu Dinu kimaradása már elvéve biztos volt, sőt az is nyilvánosságra került, hogy a pénzügyminiszter helyét Slavescu volt pénzügyi államtitkár foglalja el. Az új pénzügyi államtitkár viszont Radulescu Victor lesz, aki részt vett mint pénzügyi államtitkár Bratianu Vintilla kormányában is, de tagja volt annak a pénzügyi delegációnak, mely Washingtonban tárgyalta Románia háborús adósságainak rendezéséről.

Tatarescu lesz az ideiglenes külügyminiszter

Kereskedelmi miniszternek Teodorescut, az államvasutak volt vezérigazgatóját kombinálják, aki régi erőssége a liberális partnak. A kormány értesülése szerint az új kormány gerincét a Duca kormány tagjai képezik. Tekintettel arra, hogy Bratianu Dinu nem vállal miniszteri tárcát, pénzügyminiszter Victor Slavescu lesz. A kereskedelmi tárcát Teodorescu volt CFR vezérigazgató, az UGIR elnöke kapja. Nem vesz részt a kormányban Dumitru munkügyi miniszter se, akinek utóda valószínűleg Donescu, a bucurestli fekete kerület primárja lesz. Erdélyi miniszternek dr Pop Valért, a Jorga kormány igazságügyminiszterét akarják megnevezni.

Tatarescu veszi át ideiglenesen a külügyi tárcát?

Bucuresti, január 5.

A külügyi tárca betöltéséről még nem történt döntés, miután Titulescu tegnap már

elutazott Svájcba Zágráb felé és csak ma reggel érkezik a fővárosba. Amennyiben Titulescu nem óhajtaná résztvenni a kormányban, abban az esetben a külügyi tárcát ide-

iglenesen Tatarescu, vagy Victor Antonescu fogja vezetni.

Titulescu ma érkezik haza

Belgrád január 5.

Titulescu csütörtökön délután Zágrábba érkezett, ahol Jeftics külügyminiszter várta. Jeftics felszállt Titulescu kocsijába és elkísérte román kollégáját Vinkovceig. Itt kiszállt és visszautazott Belgrádba, Titulescu pedig Szinaja felé utazott tovább. Jeftics tegnap este tért vissza Belgrádba, ahol az újságírók előtt kijelentette, hogy a zágrábi értekezlet elmaradt, miután Titulescunak Bucarestbe kellett utaznia.

Franciaország második hazám

— mondja Bratianu Dinu

Bucuresti jan. 5

A „Le Journal“ Bucarestbe küldött munkatársa beszélgetést folytatott Dinu Bratianuval a liberális párt új elnökével. Dinu Bratianu a következőket mondotta:

— Franciaországot második hazámnak tekintem. A román történelemből megtanultam megismerni, hogy Románia múltja, jelene és jövője Franciaországgal való kapcsolataitól függ.

Pap eskette fel a vasgárdistákat

Bucuresti jan. 5

A Vasgárda tagjainak letartóztatása tovább folyik. A hatóságok tegnap Brailában letartóztattak egy Petculescu nevű lelkészt, aki nagy propagandát fejtett ki a Vasgárda érdekében. A lakásán talált röpiratokból megállapították, hogy Petculescu a

„Kereszt-testvériség“ sportegyesület az er vezetésének ürgy alatt 60 középiskolás diákot szervezett meg a Vasgárda céljainak. A diákokat az oltár előtt eskette meg arra, hogy minden utasításukat teljesítik. A diákok közül a legtöbbet letartóztatták.

Németek fogságába került Stahremberg herceg

Bécs, január 5.

Az osztrák fővárosban erősen tartja ma-

gát az a hír, hogy Stahremberg herceg a németek fogságába esett.

Diktátori hatalmat kap Roosevelt

Washington, jan. 5

Roosevelt elnök az Egyesült Államok 75-ik kongresszusán a Capitoliumban kijelentette, hogy az egyes pénznemek megszállásának az Egyesült Államok véleménye szerint még nem érett meg az idő. A kon-

gresszus elő Langsdown szenátor javaslatot terjesztett, amely az elnöki hatáskör kibővítéséről szól. A javaslat Rooseveltet valószínű diktátori hatalommal ruházná fel. Langsdown javaslatát a kongresszus legközelebbi ülésén tárgyalják le.

Albán cukorkaárus volt a cluji merénylő

Csehszlovákiába szökött a gyilkos. — A helyszínen felejtett cigaretta-tárca árulta el a véres dráma hőjét

Cluj január 5.

A szénatéri merénylet ügyében a szerdánról csütörtökre virradó éjjelen döntő jelentőségű fordulat állott be. A rendőrség bünyügyi osztálya 48 órai lázas munka eredményeképpen megállapította Lakatos Flóra merénylőjének pontos személyleírását, nevét és nyomban letáviratozta az összes határmenet állambiztonsági hivatalokhoz, hogy a jugoszláv utlevéllel rendelkező merénylőt tartóztassák le, ha el akarja hagyni az országot.

Ismeretes, hogy kedden a hajnali órákban segélykiáltásokra lett figyelmes a

vendéglő egyik alkalmazottja. Benyitott Lakatos Flóra lakoszobájába és a szücskéletlen leányt vértócsában találta. A súlyosan sebesült, több késszurástól vérző leányt beszállították a klinikára, ahol később eszméletre tért és elmondta, hogy éjjeli vendége késsel támadt rá és mikor elájult, kifosztotta a lakást.

Az áruló cigarettetárca.

A leány szobájának asztalán cigaretta-tárcát és a földön véres disznóölő kést talált a nyomozó detektív. Draghiciu Aurél és Serban rendőrkapitány a daktiloszkopiai osztály vezetője az asztalon talált cigaretta-tárcát és a kést tüzetes vizsgálat tárgyává tették és szerdán az éjjeli órákban szenzációs felfedezésre jutottak.

A nagyító üveg lencséjén keresztül ki betűzték a tárcán levő nevet és a következő pillanatban detektívek futottak szét a városba, hogy bekísérjék a rendőrségre az összes török és albán piaci árusokat. Aztán vallatni kezdték őket, hogy ismerik-e a cigaretta tárca tulajdonosát.

A gyilkos megszökött

Közel tizenöt embert hallgattak ki. A tizenharmadik hosszas gondolkodás után felkiáltott:

— Ismerem!

29 éves. középtermű, keménykötésű férfi, albán eredetű, jugoszláv alattvaló, pontosan egy év előtt jött az országba és cukorka készítésből él.

Még jóformán el sem hangzott a döntő vallomás és a rendőrség bünyügyi osztályának a gépkocsija már röptette is Draghiciu Aurélt és a detektíveket a megjelölt lakóház felé. A detektívek magukkal vitték a cigarettatárcát és a kést is a cukorkaárus nasonló foglalkozású főbőrője nyomban felismerte ezeket a tárgyakat mint lakója tulajdonait. Elmondotta hogy

albérője szerdán hajnali 4 órakor eltávozott hazulról és azóta nem tért vissza.

A rendőrség ezután hatalmas apparátussal razziát tartott a városban, de sehol sem találta meg a keresett cukorka-árust. Az eredménytelen kutatás után a rendőrség újból táviratozott az összes határállomásokra, főleg pedig a jugoszláv határvonal ellenőrzéséről gondoskodott.

Csütörtök déli 12 órakor még negatív eredmények futottak be, közel 15 határállomásról érkezett telefon értesítés hogy a merénylő nem lépte át a határt. Egy óra öt perckor azután megszólalt a bünyügyi osztály telefonja. Draghiciu Auréllal azt közölték Halmiból, hogy a körözött merénylő szerdán este átlépte a cseh határt.

A rendőrségnek az a feltevése, hogy a gyilkos merénylő csak megtévesztés céljából ment Csehszlovákiába és onnan egyenesen Jugoszláviába utazott.

Most újabb izgalmas jelenet következett. A rendőrség a bucuresti főkapitánysággal le

pett érintkezésbe, amely rádió útján azonnal leadta a köröző levelet. Ugyanakkor a rendőrség telefonon érintkezésbe lépett a prágai, kassai, beregszászi, ungvári, pozsonyi rendőrségekkel, továbbá az összes cseh határállomásokkal, hogy amennyiben az albán cukorkaárust megtalálják, vagy el akarja

hagyni a cseh köztársaság területét, azonnal tartóztassák le.

Emellett Draghiciu Aurél, a rendőrség bünyügyi osztályának vezetője Csehszlovákiába utazik, hogy személyesen nyomozzon a gyilkos merénylő után.

Itéletidő a görög-jugoszláv határon

A lakosság körében rémületet keltett a fantasztikus időjárás

Szaloniki, január 5.

A görög-jugoszláv határvidéken még mindig tart az árvíz. Gyevgyeli határvaros környékén a keddre virradó éjszaka borzalmas itéletidő pusztított. A hajnali órákban hirtelen villámlani és mennydörögni kezdett, majd hatalmas záporosó zúdult a vidékre.

Reggelre hirtelen több mint 10 fokkal esett a hőmérséklet és az eszést havazás váltotta fel. A fantasztikus időjárás nagy rémületet keltett a lakosság körében és az a rémület terjedt el, hogy megismétlődik a három év előtti földrengéskatasztrófa.

Dollfuss halad a diktatura felé

Felosztatják Ausztriában a politikai pártokat

Bécs, január 5.

Az osztrák belpolitika újból jelentős események előtt áll. Jól értesült helyről származó hírek szerint Dollfuss kancellár legközelebb felosztatja az összes politikai pártokat és pártok kívüli kormányt alakít, amely az úgynevezett Vaterlandische Front, a hazafias front támogatásával fog kormányozni. A politikai pártok felosztása a Heimwehr régi követelése és ennek megvalósítására most kerül sor. A kormány rendelettel felosztatja úgy a keresztény-szociálista mint a szociáldemokrata pártot. A felosztás a keresztény szociálista pártot csak formailag érinti, mert a keresztényszociálisták beolvadnak a Hazafias Frontba. Annál nagyobb jelentőségű azonban a szociáldemokrata párt felosztása, amellyel együtt jár lapjának betiltása és vagyonának elkobzása is.

Megnyugvást keltő rendelet készül

Nem kell iparigazolványt váltani a kereskedőknek

Bucuresti, január 5.

Nagyfontosságú kérdés foglalkoztatja most a kereskedelmi és ipariügyi minisztériumot, amely legközelebb rendeletet fog kibocsátani a kereskedelem aktivitásának megkönnyítése céljából. Régi sérelme az erdélyi kereskedőtársadalomnak az 1884 évi ipartörvényben foglalt az a rendelkezés, amely az új kereskedőcégeknek kötelességüké teszi az iparigazolvány váltást, mert enélkül nem nyitnak meg üzletüket. Az 1884 évi ipartörvény, amelynek érvénye csak Erdélyben áll fenn, még nem tartalmazza a kereskedők cég bejegyzési kötelezettségét, mert a háború előtt csak a kereskedelmi törvény rendelkezett arról, amely kimondja, hogy csupán a nagykereskedő és részvénytársaság köteles a céget bejegyeztetni, de a bejegyzés az iparigazolvány megszerzése nélkül nem teljesíthető.

Mint ismeretes, a kereskedelmi törvénynek ezt a szakaszát néhány évvel ezelőtt rendelettel megváltoztatták és elrendelték, hogy minden kereskedő és önálló iparos köteles

a céget bejegyeztetni és ennek emulasztása büntetést von maga után.

Mivel a kereskedelmi minisztériumban már belátták a jelenlegi helyzet megváltoztatásának jelentőségét és mivel azt akarják, hogy az erdélyi kereskedőket ne terheljék nagyobb iparjogi kötelezettségek, mint a regátiakat, azért a kereskedelemi minisztérium legközelebb ki fogja mondani hogy az erdélyi új kereskedőknek se kell igazolványt váltani, mert anélkül is be lehet jegyeztetni a céget.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengőt!

az acélipar legtekélyesebb alkotása
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea.
Promenad Eminescu 16.

MAKULATURA újságpapír és nyomtatványok és nagyban kapható Pásztor Eldé papíráruháiban.

Ugy helyezkedtünk el, hogy a kajüt ajtaját állandóan szemmel tarthassuk. Szilárdan elhatároztuk, hogy azonnal lövünk, mielőtt az ajtó kinyílik.

Greennek egyáltalában nem volt utja a menekülésre. Ha feljönne a fedélzetre, revolvereinkkel szitává löhetjük volna. A kajütnek egyetlen ablaka volt, de ezen sem lehetett kijutni. Végeredményben tehát mi voltunk a hajó urai, de magunk is foglyok voltunk.

Vártuk türelmetlenül a kedvező szelet, és bosszankodva pillantottunk a vitorlára, amely ráncosan csüggött az árbócról. Az átkozott szél sehogysem akart jelentkezni. A nap sugarai egyre merőlegebben estek a fedélzetre. Dühösen gondoltam arra, hogy Green bizonyára talál valami inni valót a kajütben, a torkunk pedig teljesen kiszárad a hőségtől. Hughes is kezdte már elveszíteni a türelmét.

— Valamit mégis ki kell találnunk! — mondta elkéseredetten. — Mi lesz, ha napokig kénytelenek leszünk itt vesztegelni?

Már dél felé járhatott az idő. A fedélzet szinte áttűzsedett a forró nap sugaraitól.

— Halló! — hallatszott egy hang a kajütből. — Hajlanló vagyok tárgyalásokba becsajtkozni!

Nem feleltünk, de minden eshetőségre készen tartottuk revolvereinket.

— Egy óra gondolkodási időt adok — hallatszott újra Green hangja. — Annyi dinamitot találtam a kabinban, hogy levegőbe röpdíthetem az egész bárkát!

Hughesre pillantottam. Könnyen meg lehet, hogy Green nem hazudik, visszaemlékeztem a dinamitpatronokra, melyeket a halászatnál láttam és egyszerre nagyon libabőrös lett a hátam.

Hughes nem tudta magát türtőztetni.

— Maga lesz az első, akit szétép a robbanás! Ezt ne felejtse el, Green!

Pokoli röhögés hallatszott a kabinból.

— Ez teljesen mindegy nekem, de maguk sem menekülnek meg! — hangzott a gunyos válasz. — Egy órai gondolkodási időt adok. Ha becsületszavukat adják, hogy szabadon engednek, amint partra érünk, akkor nem nyulok a dinamithoz, az ellenkező esetben együtt repülünk.

Nem válaszoltunk. Hughes sötét arccal harapdálta az ajkait.

— Bizonyos, hogy tuloz a gazember — mondta halkán — le ha csak egy dinamitpatronja van is: még az is lehetséges arra, hogy a bárka olyan rést kapjon, amittől minthetetlenül elsüllyed.

— Egy óráig várok a válasza — hallatszott Green kihívó hangja.

— Egyelőre csak annyit mondom, — válaszolta a detektiv — hogy: ha megpróbálja kinyitni az ajtót, akkor lelövöm!

Ujabb nevetés hallatszott a kabinból. A dühtől sápadtan néztünk egymásra. Eszünk ágában sem volt, hogy akármilyen ígéretet tegyünk ennek a bitagnak, de kénytelenek voltunk elismerni, hogy a helyzet ismét kritikus volt.

Most hirtelen gyöngye szél támadt és megbégettette a vitorlát. Izgatottan rohantam a kormányhoz és a bárka orrát a szárazföld felé fordítottam.

Örömm sajnos, még korai volt. A légáramlat ismét megszűnt és még teljesebb lett a szélcsend. A tenger felszíne olyan sima volt mint az olaj.

Hughes komoran bámult a messzeségbe, de egyszerre megélenkült és izgatottan mutatott a part felé. Megerőltettem a szememet, de egyelőre semmi különös nem láttam... Csak a napfény szikrázott széles arany foltokban a víz mozdulatlan tükrén. De most mégis — mintha nagyon-nagyon távol kis fekete pont tűnt volna föl

(Folyt. köv.)

Kemény munkát kell végeznie a román futballsportnak, hogy megállja a helyét

Bucuresi, január 5.

Pihenőre tért a romániai futballsportot irányító központ. Január 15-ig vett magának szabadságot a futballközpont vezetősége és amidőn visszatér, lát majd neki a tavaszi futballszezonnak.

A román futballsport egyik legjelentősebb szezonjához közeledik és úgy a hivatalos körök, mint a működő egyesületeken keresztül a játékosok is várják azt a pillanatot amikor újra felhúzzák a zászlókat és felölthetik a dreszt és újra futballozni lehet. A román futballsport 1934-ben erőpróbát tesz. A világbajnokságokra készülődünk és a jugoszlávok legyőzése kell csupán ahhoz, hogy

a nagytudású nemzetek versengésébe Románia reprezentatív együttese is bekapcsolódhassék. Ezenkívül természetesen egy sereg nemzetközi válogatott mérkőzés is lebonyolításra kerül. Ez a része képezi a román futballsportnak kifelé, a külföld felé való bemutatkozását.

Január 15-től február 15-ig a futballszezon hivatalos megkezdéséig a szabadságról visszatérő bizottságnak kettős erővel kell hozzájárítani a munkához, az ország sportjának előbbrejutása különösen és elsősorban a hivatalos szervektől, ez esetben a bukaresti futballközponttól függ.

A tavaszi európai válogatott meccsek

Budapest, január 5.

Az európai futball ez év elején a következő válogatott mérkőzéseket játssza:

Januárban 14: Magyarország—Németország Frankfurtban 19: Románia—Törökország Sztambulban 21: Belgium—Franciaország Brüsszelben, 21: Budapest—Páris Párisban. Románia—Görögország Athénben.

Februárban: 10: Anglia—Skócia Glasgowban, 11: Ausztria—Olaszország Torinóban, Magyarország—Bulgária Szófiában, Berlin—Budapest Budapestben, 13: Belga és iránia hadsereg Brüsszelben, 18: Páris—Prága Párisban, Nyugat-Németország—Északfranciaország Lilleben, 23: Belga és angol hadsereg Londonban.

Márciusban: 11: Franciaország—Svájc Párisban a B. csapatok Laussanneben, Belgium—Hollandia Amszterdamban. Spanyolország—Portugália (világbajnokság) Madridban.

ridban, Németország—Luxemburg (világbajnokság) Luxemburgban, 25: Ausztria—Svájc Genfben, Csehszlovákia—Franciaország Párisban, Románia—Csehszlovákia (amatőrmeccs) Pardubitzban, Olaszország—Görögország (világbajnokság) egy o'asz városban

Április: 2: Hollandia—Írország (világbajnokság) Amszterdamban, 14: Anglia—Skócia Londonban, 15: Franciaország—Luxemburg (világbajnokság) Luxemburgban, Csehszlovákia—Lengyelország (világbajnokság) Prágában, 22: Ausztria—Magyarország Bécsben, Páris—Skócia Párisban, 29: Belgium—Hollandia (világbajnokság) Antwerpenben. Csehszlovákia—Magyarország Prágában.

Május: 6 vagy 10: Jugoszlávia—Románia (világbajnokság) Bucuresztiben, 10: Hollandia—Franciaország Amszterdamban, 23: Lengyelország—Svédország egyelőre bizonytalan helyen.

BOX

Jack Johnson meghalt. Pár hónappal ezelőtt egy tiszteletreméltó öregúr érkezett Budapestre és birkozómérkőzésre hívta ki Czáját. A vendég Jack Johnson, az ökölvívás egykori nagymestere volt. a néger világ bajnok, aki egykor Jeffriestől vette el a világbajnoki címet, akinek világbajnoki győzelmét annakidején Amerikában "a fehér faj katasztrófájának" nevezték.

A fehér faj túlélt a katasztrófát, Johnson 1908-tól 1915-ig világbajnok volt és tavaly jutott eszébe, hogy birkozóvilágbajnokságot is kellene szereznie, Legalább a profik között. Budapestre is eljött, a Városi Színházban próbálta legyőzni Czáját de a magyar világbajnok gyorsan összecsomagolta az öregurat, aki azután szégyenlős mosollyal távozott a birkozószőnyegről. Johnson most az angliai Blackhooban meghalt.

Ökölvívókarriert futott be, talán minden idők egyik legnagyobb boxolója volt, ha nem a legnagyobb. Világbajnoksága idején nem tudtak ellene komoly ellenfeleket állítani. Ez is egyik oka volt annak talán, hogy nem lehetett milliósos, a másik oka pedig az amerikaiak négergyűlölete lehetett, mely lehetetlenné tette a fekete ökölvívó nagy hírének megfelelő üzlet gyümölcsöztetését.

Egy harmadik okot sem hallgathatunk el: Johnson soha se tudott banni a pénzzel. Mikor a boxolásban átadta a terepet Carven

tiernak és Dempseynek, nem tudott a számára megfelelő kereseti lehetőséget biztosítani. Mindenfélével próbálkozott, amit Amerikában el lehet képzelni. Még hittérítő is volt valamelyik amerikai néger szektánál. Semmi se sikerült neki. Később átjött Európába és Párisban portás volt egy lakásban.

SI

Hatvanöt méteres siugrások az év első napján. Ujév napján Ausseben Gumpold Oberhofban Henckel 65 méteres ugrást ért el és állított fel új sáncrekordot.

JEGHOKKI

A BKE Zürichben 1:1-re végzett a Zürcher SC hokkicsapatával.

TENNISZ

Davos nyerte a Spengler kupát. A jég-hokkimérkőzésekre kiírt Spengler kupa döntőjében Davos 1:0 (0:0, 1:0, 0:0) arányban legyőzte a párisi Rapid jég-hokkicsapatát.

A legjobb egyedekből kiválasztott ötödik legjobb színű 100 drb. "Rhode Island Red" és 200 drb. "fehér Amerikai Leghorn" baromfi, továbbá 15 drb. fajtisza "Bronz" pulyka, helyszűke miatt jutányosan eladó. Az egész állomány 6-8 hónapos és tovább tenyésztésre kiválóan alkalmas. Cím: Fajbaromfi-telep Oradea, Str. Franciense 12.

Aki mindenki ellen tudott hamis tanut állítani

Három évre ítélték Debrecenben egy borbélyt

Még a saját anyját is kiforgatta vagyonából a lelketlen ember

Debrecen, január 5.

A debreceni ügyészségnek kinos szenzációja van Bagdi Antal debreceni fodrászmeister, a hírhedt hamistanugyáros személyével kapcsolatban. Bagdi 1920-ban jelent meg Debrecenben, ahol fodrásztermet nyitott. Kéngeteg incidense, pereskedése volt, lassanként a hamis tanuk egész szervezetét építette ki maga körül, akiknek segítségével egzisztenciákat tett tönkre. Takó Zoltán vizsgálóbíró segédet elítélte és a halálba írdőzte. Öngyilkos lett miatta egy jegyző is, akit kiforgatott vagyonából. Az emberek valósággal reszkettek tőle. Saját anyját is elítélte hamis tanuinak segítségével. Végül a rendőrségbe is belekötött, detektíveket vádolt meg különböző bűncselekményekkel. A rendőrség nagyarányu nyomozást indított előléte után és megállapították róla, hogy Pckorny Vilmos néven Ausztriában és Svájcban több ízben elítéltek különböző csalások és szel-hámosságok miatt és Ausztria területéről ki is tiltották. Hosszu nyomozás megállapította, azt is, hogy összes pereiben hamis tanukkal és hamis okmányokkal operált.

A debreceni törvényszék hamis vád, hamis tanuzás, hamis tanuzásra való felbujtás miatt három évi fegyházra ítélte. Bagdi felbezett az ítélet ellen és most egyelőre a debreceni ügyészség fogházában van.

A törvényszéki tárgyaláson a bizonyítási anyag kapcsán felmerült annak a gyanuja, hogy Bagdi több más hamistanuzási és hamis tanuzásra való rábírás bűncselekményt követett el, éppen ezért az iratokat kiadták dr. Csáky János vizsgálóbírónak.

A vizsgálóbíró az iratokat a vizsgálóbírói irattárba helyezte el, ahonnan december 29-én az egész aktacsomag nyomtalanul eltűnt. Erélyes háziyomozás indul, melynek során az a felfogás kerekedett felül, hogy az ügyészségi irodában dolgozó intellektuális elítéltek lophatták el az aktákat.

Igy őrizetbe vette Bagdi három manikűrös kisasszonyát az egyik intellektuális elítelt feleségét, de őrizetbe vették az ügyészség egyik tisztviselőjét is, aki ellen Bagdi azt a vallomást tette a rendőrségen, hogy 1000 pengőt ígért neki arra az esetre, ha segít az iratok ellopásában. Bagdinak ez az állítása ugyan nem feltétlenül hite érdemlő, mert előéletéből kifolyólag tudják, hogy sz-

— Mindazon mérgezéses esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Forenc József” keserűviz azonnali használata fontos segédeszközt képez.

ADIOMUSOK

Budapest: 10: Egyházi ének és szentbeszéd, 11.15: Görögkatolikus istentisztelet, 12.20: Időjelzés, időjárás, és vállásjelentés, 12.30: Az 1. honvédsereg zenekara, 2: Gramofon, 3: Meseóra, 3.30: Palestrina-kórus, 4: Novella, 5: A Szociális Missziótársula előadása, 5.30: Régi táncok, Előadja a Budapesti Hangverseny Zenekar, 6.30: Vitéz Somogyi Gyula felolvasása, 7: Esti élet a városligeti jégen, 7.40: Hírek, sporteredmény, 8: Helyszín közvetítés a Király színházról, Kék Duna Operett három felvonásból, Majd körülbelül 1.15: Aradi Rácz Barci és csigányzenekara,

ret bosszút állni embereken, de az illető tisztviselőt mégis őrizetbe vették. Őrizetbe vették még egy embert, akit azzal gyanúsítanak, hogy vesztegetésben vett részt az iratok ellopása körül.

Dr. Mező Sándor, a debreceni ügyészség elnöke kijelentette, hogy ezt az egész ügyet arra az értékre kell leszállítani, amit megérdemel. Az tény, hogy a múlt év december 29-án a Bagdi-féle iratok eltűntek. Az ügyben ő maga a vizsgálóbíró és a rendőrség a legerélyesebb nyomozást folytatta le. A nyo-

mozás eredményéről nem nyilatkozik. Ez az aktalopás nem érinti azt az ügyet, ami miatt Bagdit három évi fegyházra ítélték.

Érdekes, hogy a vizsgálóbíró aki ismeri Bagdi alvilági módszereit számolt az akták esetleges eltűnésének lehetőségével, lemasolta az aktákat, de a másolatok is ugyanabba az aktacsomóba kerültek és azok is eltűntek. Az iratok pedig nem kerültek elő.

Az ügyészség véleménye szerint ezeket az aktákat a tettesek valószínűleg elégették.

Jugoszláviában újból megengedték a szociáldemokrata párt működését

Belgrád, január 5.

Az 1926. január 6-iki államcsiny után, mint ismeretes, a szociáldemokrata pártot, miként a többi pártokat, betiltották. Most a

szociáldemokrata pártot újra engedélyezték. A párt február 3-án alakul újra Belgrádban. Vezetője dr. Topolovics Zsifkó lesz.

Mit akar a második pjtiletka?

A bérek és az életszínvonal emelését akarja keresztülvinni az új ötéves gazdasági terv

Moszkva, január 5.

A kommunista párt küszöbön álló nagygyűlése elé fogják terjeszteni a második ötéves terv alapjait, melyeket most hoztak nyilvánosságra. A második ötéves terv emelni akarja a béreket és az életszínvona-

lat. A második ötéves terv lejártáig az ipari termelés értékének el kell érnie a 103 nulliárd rubelt. Az első ötéves terv végén az összeg 43 milliárdot tesz ki, a háborúelőtti színvonal kilencszeresét.

Konfliktus Brazília és Argentina közt

Rio de Janeiro jan. 5.

Brazília és Argentina között konfliktus tört ki, az argentinai felkelő mozgalommal kapcsolatban. A rio de janeiroi argentinai követ tiltakozást jelentett be a brazil kormánytól a 14 brazil gyalogezred katonáinak az argentinai Santa Come városában kitört felkelési mozgalomban való részvétele miatt.

A diplomáciai lépés tiltakozás akar lenni azért, mert az említett gyalogezred katonái alítólag a felkelők oldalán harcol az argentinai kormánycsapatok ellen. Az argentinai követ azt követeli, hogy a bűnösöket büntessék meg és a brazilai kormány tegyen meg minden intézkedést hasonló események megakadályozására.

Farkasok garázdálkodnak Krassó megyében

Megtámadják az országuton haladó embereket

Resica, január 5.

A krassói hegyek között felvőközségek be sűrűn törnek be a farkasok. Legutóbb is Berzovia község közelében támadtak meg a farkasok három gazdát. A gazdák a község határában levő földjükön igyekeztek a községbe, de utközben farkascorda támadt rájuk. A megriadt lovak hatalmas iramban

száguldottak a község felé, míg a gazdák csak a legnagyobb erőfeszítéssel a kocsin levő vasvillákkal tudták a vadállatokat visszatartani attól, hogy a kocsiba ne ugorjanak. A farkasok még a községbe is követték a szekert és csak több vadász lövéseire menekültek el.

Megrendült a francia kormány helyzete

Magas állású személyek szöktették meg Stavinskit. — Félmilliárd frankot sikkasztott a zseniális szélhámos. -- Lemondott Dalamier gyarmatügyi miniszter a botrány miatt

Páris, január 5

Nemcsak Franciaország, hanem az egész világ közvéleményét foglalkoztatja Sasa Stavinski, az utóbbi idők legnagyobb szélhámosságának botrányügye, amelynek következménye előreláthatólag a Chautemps-kormány helyzetének megrendülése lesz. Garat radikális képviselőt érték a legsúlyosabb vádak. Tissier, a bayonnei Crédit Municipal letartóztatott vezérigazgatója nyíltan vádolta a radikális párti képviselőt, aki a bank felügyelő bizottságának elnöke, hogy

összejátszott Stavinskkal a képviselő vitte bukásba a bankot.

Garat nyilatkozatot juttatott el a lapokhoz, amelyben későbeesetten védekezik a vádak ellen. Bele van keverve a botrányba egy nagy párisi lap főszerkesztője is, akit sezdán beidézték a rendőrségre. A főszerkesztő nevésegesnek mondja a vádat s azt állítja, hogy csak futólag ismerte Stavinskit, ezekkel szemben olyan adatok merültek fel, amelyekből arra lehet következtetni, hogy a lap pénzügyi támogatója a megszökött Stavinski volt.

A lokálok bőkezű lovagja

Franciaországban ma mindenki Stavinskiról beszél. A rendőrségen sorra jelentkeznek a legelőkelőbb bárók tulajdonosai és mixerei. Vallomásukból egyre élesebb lesz a vakmerő szélhámos portréja. „Alexandre”, ilyen néven ismerték, valahányszor csak megjelent a mondain lokálban,

mindig ott hagyott töbezer frankot. „Nélkül, hogy a számlát kérte volna.

Mindig más hölgygel jelent meg s mindig szeparéban dözsölte végig az éjszakát.

Ilyenkor külön zenekar vonult a szeparéba, mert Stavinski csak zene mellett szeretett éjszaka 8—10 ezer frankot kiadni. -- Megállapították róla, hogy 1932-ben a cannesi kaszinóban egy éjszaka egy millió frankot nyert.

De nemcsak a bárókban, lokálokban ismerték. Ma jutott először nyilvánosságra azoknak a nevei, akikkel összekötetésben állott Csupa előkelő politikus, képviselő. Mindenekelőtt Bayonne város polgármestere, Garat képviselő. Azután George Bonnet, a pénzügyminisztérium elnöki ügyosztályának vezetője, továbbá Chautemps miniszterelnök fivére, Dominik Hanau asszony fivére, aki máskülönben Stavinskinak is ügyvédje volt.

Tardieu lapja, a Liberté, a legélesebb harcot folytatja a Stavinski-ügyben. A lap azt írja, hogy Stavinskinak kitűnő összeköttetései voltak, többek között személyes jóbarátja volt két aktív miniszter, egy francia nagykövet és több képviselő.

Lisszabon, január 5.

Lisszabonban elterjedt a híre annak, hogy a világhírű szélhámos Stavinski Sasa Lisszabonba szökött és innen Venezuela felé vette útját. A rendőrség valamennyi hajón

és halászbárkán razziát rendezett. de Stavinski nyomára mindeddig nem sikerült ráakadni.

A bayonnei bankbukás botránya egyre szélesebb hullámokat ver fel. A politikai és diplomáciai körök előkelőségei közül nagyon sokan bele vannak keverve a bankbotrányba s valószínűnek tartják, hogy a Chautemps-kormány belebukik ebbe a botrányba.

Chautemps miniszterelnök ügyvéd fivére szoros kapcsolatot tartott fenn Stavinskkal.

Dalamier gyarmatügyi miniszter annak idején mint kereskedelmi miniszter azt javasolta a biztosító intézeteknek hogy vásároljanak bayonnei bankrészesvényeket. A gyarmatügyi miniszteren kívül számos politikai vezető egyéniség is kompromittálva van a bayonnei bankügyben.

Az egész francia sajtót kizárólag a bankbotrány foglalkoztatja. Az egyik francia lap azt írja, hogy Dalamier gyarmatügyi miniszter beadta lemondását.

Ezt a hírt eddig még nem erősítették meg Bayonne városkában valóságos pánik uralkodik. Az emberek egész nap az utcán vannak és nagy tömegekben összeverődve,

ostromolják a bank épületét. Egyik kilengés a másikat követi.

A bankbetétesek tömege ma megrohmozta a bayonne-i fogházat, ahol Tissier, a megbukott bank vezérigazgatója vizsgálati fogságban ül. A csendőrségnek csak nehezen sikerült az ostrom elől megvédeni a fogház épületét.

Ma délelőtt, amikor Tissier vezérigazgatót átkísérték a fogházból a bank épületébe, hogy felnyitassák vele a páncélszekrényt a vizsgálóbíró jelenlétében, a tömeg meg akarta lincselni és csak az erős rendőri fedezet mentette meg Tissier életét.

Chautemps miniszterelnök kijelentette, hogy az igazságszolgáltatás tekintet nélkül a személyekre, hajthatatlan szigorral vizsgálja az ügyet és példásan bünteti a bűnösöket.

Több ezer teljesen meggyógyult és munkaképes **füldőbefeg** igazolja kiváló hatását az Oláh Károly plébános által feltaált **Antiphthisin** által gyógyított tüdőbaj elleni gyógyszernek. Ismertető füzetet díjlanul küld a gyógyszer készítője **Osváth gyógy-szertára**, Iargu-Mureş - Marosvásárhely.

Korpás a feje? Kopaszodik? Hull a haja?

Használjon **FLOREAL** hajszeszt 1 üv. ára 60 lei.

Romániai vezérképvislet: Drogueria „Centrala” Oradea Telefon 6-56

A német főváros szenzációja

Megölte feleségét és édes anyját egy berlini tanár

Széleskörű nyomozást vezettek be a gyilkos kézrekerítésére

Berlin, január 5

A német fővárost egy szenzációs kétfős gyilkosság tartja izgalomban. oly rémtett amelynek hiába keresnek magyarázatot. Wittenburg negyvenhatéves tanár, aki a Baltikumból származik és aki a Berlin-wilmersdorfi orosz iskolán tanít, meggyilkolta édesanyját és feleségét.

A tanár anyja két nappal ezelőtt érkezett Berlinbe fiának és menyének meglátogatására. A tegnapi napon reggel Wittenburgné egyik barátnője levelet kapott Wittenburg tanártól, amelyben a tanár bejelentette, hogy hozzátartozóit megölte és ő maga öngyilkosságot követ el.

A barátnő azonnal értesítette a levél tartalmáról Wittenburgék alberlőjét, aki viszont a rendőrséget alarmizozta. A rendőrség ma délután szerzett tudomást a levélről, külön riadóautón siettek Wittenburgék lakására, ahol szörnyű látvány tárult eléjük. Az egyik szobában a tanár feleségét, a szomszéd szobában pedig a tanár édesanyját találták holtan. A rendőri vizsgálat során megállapították, hogy a gyilkos mind a két asszonynak rendkívül gyorsan ható mérget adott be, valószínűleg arzént.

A tanár, aki bejelentette, hogy öngyilkos lesz, eltűnt. Nagyszabású nyomozást indítottak, hogy élve vagy halva előkerítsék

— Kezdődő érelmeszesedésnél a természetes „Ferenc József” keserűviz úgy az alhasi pangást, mint a renyhe emésztést megszünteti és a magas vérnyomást leszállítja. A gyakorlati orvostudomány vezérei a Ferenc József vizet azért becsülik olyan nagyra, mert ez gyorsan és enyhe módon szabályozza a szervezetre annyira fontos gyomor- és bélműködést.

Március közepén népszavazás lesz Ausztriában

Bécs, január 5.

A jövő év költségvetése 250 ezer szillinger irányos elő népszavazási költségekre. Valószínűnek tartják, hogy a Dollfus-kormány március közepén népszavazást fog elrendelni, amelynek folyamán állást kell foglalni a kormány általános politikája felől.

FILMPALACE

Vasárnap, hétfő

Fehér apáca

Főszerepben:

CLARK GABLE — HELEN HAYES

Ujévitombolánk eredménye

A 8255 szám nyerte a gramofont

Tegnap eldőlt ujévi ajándék tombolánk eredménye. Ajándéknaptárunk mellett, amit minden állandó olvasónknak eljuttatunk, külön 30 ajándékot ajánlottunk fel szerencsés olvasóinknak. Az eredmény szerint a főnyereménynek kihuzott gramofont a 8255 szám nyerte meg.

Egyébként a részletes eredmény a következő:

Gramofon: 8255

Ujévi malacot nyertek:

14061, 23797 19258.

Női ruha anyagot nyertek:

24032, 14643, 12141 szám.

Arany töltőtoll: 16118

2 kg cukrot nyertek: 1921, 24595, 23625
1145, 11555, 1451 7536

3 kgr japán rizs: 24486, 15239 700 899
1027, 14536

Regény sorozatot nyertek: 3889, 23993
14306, 21668, 5853

100 drb névjegyét nyertek: 10689, 24152
21778, 5198

Kérjük a szerencsés nyerőket, hogy hétfőtől fogva jelentkezzenek a kiadóhivatalban.

Itt jelentjük, hogy az ujévi naptárak utolsó tömegét ma és holnap expedíáljuk és így 2-3 napon belül mindenki kézhez veszi a naptárt.

utközben olyan füst és szél felhő fogadta őket, hogy kétségbeesetten visszafordultak Nagy fáradtsággal kerülő úton eljutottak mégis a Nelson-tárnába, de egyik társukon szívgyengeség vett erőt és így vinni kellett

Száznolcvan méter magasságba vitték fel a vaslétrán, de ez sem segített, mert ma közl csak négyen jutottak napvilágra.

A hatodik pár méterrel a nyílás előtt lefordult és lezuhant a mélységbe. az ötödik pedig az ut közepén vesztette el erejét és onnan zuhant le.

Ez volt a legnehezebb pillanat — mert amikor látták társaikat lezuhanni és halottak a rémes szívszaggató ordítást minden erejükre szükség volt és úgy érezték, hogy nekik is le kell esniök.

Lapunk legközelebbi száma, a mai Vízkereszt szigorított munkaszünete miatt, hétfőn reggel a rendes időben jelenik meg

Cigányok garázdálkodása Craiova körül

A vakmerő rablók még az autóbusz utasait is megtámadták

Craiova január 5.

A város körüli országutakon az utóbbi időben mindennaposak voltak a rablótamadások, míg végre most a rendőrségnek sikerült elfogni a veszedelmes rablóbandát. A napokban Stenescu Constantin tanítót Kaloper község közelében támadták meg az országúton és rabolták ki. Azelőtti napon pedig nemcsak a járókelőket, hanem a személyszállító autobuszt is kirabolták. A tanítónak kocsisával együtt sikerült a rablók kezéből

elmneekülni, miután mindenét elszedték és a közeli erdőben bujt el. A csendőrség szigorú nyomozást indított meg és sikerült is elfogni a rablók egy részét. Négy cigányt tartóztattak le. akik résztvettek a tanító elleni támadásban is. bevallották tetőiket. A vizsgálót tovább folytatták bűntársaik után. A tavasszal még egy másik rablóbandát fogtak el és most kiderült, hogy tagjai rokonságban állanak a most letartóztatottakkal s az egész család rablásra és fosztogatásra adta magát

A védő bizonyítani kívánja, hogy

Elmebeteg az alagi férjgyilkos asszony

Budapest, jan. 5

Bognárné megerősítette azt a meglepetést keltő vallomását, hogy férjét nem ő gyilkolta meg, hanem a véletlenül elsült revolver golyója hatolt az agyába. A kihallgatás során a vizsgálóbíró hirtelen rászólt:

— Ne csűrje. csavarja a dolgot Bognárné! A férje fejét kifogták a Dunából és nem lőtt seb van rajta, hanem szurt seb.

Bognárné azonban nem jött zavarba, hanem azt válaszolta, hogy akkor az nem a férje feje, mert azon lőtt seb volt.

— Különben is — mondotta a gyilkos asszony, — én a fejét bárdal kettévágtam. Ebből a vallomásból is valószínűnek lát-

szik, hogy a hentesné előre készült a gyilkosságra és arra is, hogy férje fejét szét-darabolja.

A nyomozó hatóságok egyébként rendkívül fontos adat birtokába jutottak olyképpen, hogy detektívek kutattak Nagy Ernő házasságközvetítési irodájában, ahol rájöttek, hogy Bognárné több mint egy éve keres apróhirdetés útján férjet mint vagyonszörvegy.

A gyilkos asszony ügyvédje dr Weisz Károly a vizsgálóbíró elé beadványt terjesztett, amelyben kifejti, hogy Bognárné már a gyilkosság elkövetése előtt elmebajban szenvedett.

Menthetetlenek az eltemetett csehországi bányászok

Prága, január 5

A duxi szerencsétlenséggel kapcsolatban most már hivatalosan is közölték, hogy a tárnában rekedt 131 munkás és 9 felügyelő helyzete reménytelen és a szerencsétlenül járt munkások hozzátartozói iránt óriás részvét nyilvánult meg

és Massaryk elnök 100 ezer cseh koronát adományozott a hátramaradottak részére.

A bányaszerencsétlenség egyik epizódjaként nyugdíjazták a bánya igazgatóját, aki a szerencsétlenség hírének vétele után, nem

ment ki személyesen a tragédia színeire, hanem csak helyettesét küldte ki.

Egy megmenekült munkás borzalmas élménye

A Cseh Távirati Iroda egyik munkatársa beszélt a bányaszerencsétlenség egyik meglepetőjével, aki jelenleg otthon fekszik házi kezelésben. A megmenekült munkás elmondta, hogy egy távoli tárnában dolgoztak, amikor levegőroham támadt, amely kioltotta a lámpájukat. Egy gyengén pislogó villanylámpa mellett indultak meg a Nelson-tárna felé, mert tudták, hogy ott van vaslétra és szellőztető készülék. Megindultak hatan, de

Kihuzták az egymillió lejes főnyereményt

Bucuresti, január 5.

A sorshuzás mai eredménye: Egy millió leit nyert a 79.446-os számú sorsjegy 100 ezer leit 19.213, 20 ezer leit 13.522 és 78.922 15 ezer leit 20.863 és 37.770 számú sorsjegyek

Vakmerő betörés Déjen

Dej, január 5.

Vakmerő módon követett betöréses lojáról tettek ma délelőtt jelentést a deji rendőrség bünygyi osztályán. Eddig még ismeretlen tettesek betörték Rosenstein Rozália deji lakos egyik udvarra néző ablakát. Az így támadt résen keresztül behatoltak a lakásba és minden értékes és elemelhető holmit magukkal vittek. A rendőrség széles körű nyomozást vezetett be a vakmerő betörők kézrekerítésére.

Nem engedi be a román gyümölcsöt sem Magyarország, sem Ausztria

Bucuresti január 5

Ausztria, Németország és Magyarország teljesen betiltotta a romániai friss gyümölcsök bevitelét. A bevételi tilalom elrendelésének oka az, hogy a romániai friss gyümölcs — állítólag — különböző betegségek baktériáival fertőzött.

Időjárás

Lassu enyhülés, élénk nyugati szél, sok helyen eső, havas eső.

APROHIRDETESEK

Vidékre malomba Diesel-motorokhoz és gőzgépekhez értek, mint gépész ajánlkozom szerény igénnyel Oradea, Őssi-telep Str. 69 Nr. 16, Császár Lajosnál 19

KERESÜNK elsőrendű modelleurt jó bizonyítvánnyal és dopplizót, saroksiszoló Schnitfräser szabáscsokot Ajánlatokat kü-rünk Intreprinderile Fildermann S. A. Bacau Jókarban levő piarínót vagy rövid zongorát megvételre keresünk. Ajánlatokat ár és gyártmány megjelöléssel kérünk elküldeni Vészi hírlapiroda Marghita. 12

Megbízható újságírást is megélhetési feltételekkel felvesz Mohay János Turda.

TENYÉRBŐL, kártyából mutat, jelent, jövőt mondok 10 lejért. Üzlet jömenetén, ház eladásán, állásba jutásán elősegítők. Str. Moldovei, Kálvária-ucca) 58-a, második kapu, 13

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA